

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

Tranøy kommune
Vangsvikveien 298
9304 Vangsvik

2. juli 2015

Høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel for Tranøy 2015 – 2027

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Tranøy kommune har kommuneplanens arealdel til offentlig høring og ønsker å komme med innspill.

Tranøy kommune har en attraktiv natur med store kontraster, fra gammel kystfuruskog i øst til spektakulære fjell og strender i vest. Landskapet er mangfoldig og friluftsmulighetene mange. FNF Troms anbefaler Tranøy kommune å satse på disse kvalitetene til det beste for bolyst, reiselivsnæring, stedsutvikling, livskvalitet og gode opplevelser i tiden framover. For å kunne realisere potensialet er det viktig at verdifull natur, friluftsområder og landskap ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel. FNF Troms synes Tranøy har nevnt mye positivt om natur og friluftsliv i arealplanen, og ønsker å komme med noen betraktninger.

Friluftslivets år kommune

FNF Troms synes det er meget gledelig at Tranøy har gjort vedtak om å være en Friluftslivets år kommune. Vi minner om et av punktene kommunen har gjort vedtak om: «*Kommunen vil vektlegge hensyn til friluftsliv i kommunens planarbeid*». FNF Troms har noen innspill om hvordan friluftslivet kan vektlegges ytterligere i arealplanen.

2. Formålet med planarbeidet

FNF Troms oppfordrer til at friluftsverdier inkluderes i avsnitt to under «Formål», til: «*Det må gjennomføres en bevisst styring av arealbruket gjennom arealplanlegging og saksbehandling for å ivareta kulturlandskap, natur- og friluftsverdier og næringsgrunnlag på en god måte.*»

4.1 Boligbebyggelse

FNF Troms er positive til strategien om å fortette nye boliger omkring eksisterende infrastruktur. Vi minner likevel om viktigheten av å ivareta og tilrettelegge for grønne lommer og korridorer i en slik fortettingsprosess. Det heter i planen at det ønskes «*økt bygging av gjennomgangsboliger og gode bomiljøer med tilhørende anlegg for friluftsliv, lek, aktivitet og trygge skoleveier*». FNF håper kommunen får til en god gjennomføring av dette i praksis.

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjasjoner i Troms som tilsammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

6. Planens samlede konsekvens for miljø og samfunn

Naturmiljø, grøntstruktur og friluftsliv

I beskrivelsene og samlet vurdering for virkningene som planen kan få for miljø og samfunn, savner FNF Troms en vurdering for temaet «naturmiljø, grøntstruktur og friluftsliv». Det eneste som står er «*planforslaget berører i liten grad særlig attraktive områder*». Dette synes FNF Troms blir litt for lettvent. Flere av de foreslåtte tiltakene i arealplanen har konsekvens for overnevnte tema, blant annet boligbygging, strandsone, oppdrettslokaliteter m.m. Nærfriluftsliv og folkehelseperspektiv er elementer som bør inn her. Vi oppfordrer til at tematikken beskrives nærmere. Hvorfor er det eventuelt liten påvirkning på temaene? Hvilke aktive grep er gjort for å sikre grøntstruktur, friluftsområder m.m.?

Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen

FNF Troms synes det er gledelig at folkehelse går som en tverrsektoriell rød tråd gjennom hele arealplanen. Vi minner om at friluftsliv er blant de mest effektive virkemidlene for å nå ønskelig mål om å fremme helse og redusere sosiale helseforskjeller.

Barn og unge

Det skrives at «*geografien i kommunen tilsier også at alle boligområder har kort vei til nærfriluftsområder som gode arenaer for uorganisert aktivitet*». FNF Troms sier seg enig i dette og synes det er flott at det trekkes fram. Vi ønsker likevel å minne om at geografi i det lange løp ikke nødvendigvis er nok i seg selv. For å ivareta gode nærfriluftsområder for alle krever det også strategisk planlegging og tilrettelegging. Vi oppfordrer til at det inkluderes en setning om nettopp kommunens planmessige intensjon om å ivareta og tilrettelegge attraktive nærfriluftsområder for alle. Vi foreslår også følgende justering rundt intensjonene knyttet til skole: «*Det vektlegges at det tilknyttta kommunens to skoler skal være nærhet til idrettsareal, nærfriluftsområder og at det skal være trygge skoleveier.*»

Havbruksnæring og kystzoneplan

FNF Troms synes det er positivt at det foregår et parallelt løp i arbeidet med kystzoneplan og arealplanen. Vann og land må sees i sammenheng, og dette grensesnittet er av særlig verdi for friluftslivet. FNF Troms har tidligere skrevet et høringsinnspill til kystzoneplanen i Midt-Troms. Her gir vi mer rede for friluftinteressene, samt utfordringer knyttet opp med den planlagte veksten i havbruksnæringa i regionen. Hva gjelder Tranøy kommune skrev vi følgende:

I Tranøy kommune er FNF kritisk til den store planlagte opptrappingen med 5 nye lokaliteter og flere utvidelser av anlegg. Dette vil bli en fordobling av dagens volum. Tranøybotn og Omegn JFF bekrefter at dette vil gi utfordringer både for natur og friluftsliv i kommunen. I fjor sommer rapporterte fylkesmannen om rømt oppdrettslaks i Ånderelva og lokallaget vil følge opp overvåkingen nærmere. Lokallaget har også observert lakselus på sjøørret fisket i Tennvannvassdraget og Vannesvassdraget. De har erfart at lusepåslaget har økt kraftig. Det er lite vannføring i elvene, sjøørreten blir gjerne stående på grunna utenfor, hvor det varmes opp og gir bedre vilkår for lus. Med disse erfaringene anbefaler vi å være føre var med ytterligere oppdrettslokaliteter. Det er nødvendig å få bukt med de eksisterende utfordringene.

Stronglandet er et svært viktig friluftsområde og vestsiden er i dag forholdsvis urørt og lett tilgjengelig. Det er et rikt grunnlag for friluftsliv både på land og til sjøs med småbåt / padling m.m. Det går et variert stinett og en har god kontakt mellom fjord og fjell. Anleggene Hofsøybukt og Lemmingvær sees på som særlig konfliktfulle i forhold til friluftsliv og landskap. Det er også yndede fiskeplasser for fritidsfiske på sjø, og en etablering vil kunne føre til forringet fiskekvalitet. Lemmingvær ligger også rett inntil et naturreservat med blant annet hekkeplass for sildemåse.

Vi får også tilbakemeldinger på at den planlagte veksten i oppdrettsnæringa kan føre til konflikt med den planlagte tilretteleggingen for fisketurisme. Det heter i arealplanen at det har kommet «stadige tilbakemeldinger fra næringslivet om at nevnte plan er viktig for å legge til rette for fremtidig næringsutvikling også på land». Flere organisasjoner mener dette vil være mindre konfliktfullt enn en ekspansjon av de planlagte åpne anleggene i sjø. For videre synspunkter på friluftsliv, miljø og oppdrett viser vi til vår uttalelse til kystsoneplanen.

Verdikartlegging av friluftsområder

FNF Troms ønsker å minne om prosjektet ledet av Troms fylkeskommune om kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Vi ser at noen hensynsoner for friluftsliv er lagt inn i kartet, men anbefaler at A-områdene (svært viktige friluftsområder) også inkluderes i kartet. Vi ser det også som fordelaktig om de viktigste av B-områdene inkluderes. Svært viktige områder er Senjehesten, Stangnes-Hofsøy, Tranøya, Ånderdalen, Kaperdalen-Svanelvdalen, Lakseelvvasdraget-Kaperelva, Gammelveten, Rubbestadjellet og Skatvikfjellet-Brannmyra. Det er viktig at de siste oppdaterte kartleggingene brukes, i arbeidet med kystsoneplanen ble det benyttet verdier fra troms atlas.no hvor ikke alt er oppdatert.

Strandsone

FNF Troms vil minne om at strandsona i nord er under sterkt press mange steder, selv om vi ligger under kategori C i statlige planretningslinjer for differensiert strandsonerforvaltning. Tranøy har en lang og variert strandsoner. Å bevare disse områdene for allmenheten blir meget viktig. Dette gjelder ikke bare de kjente strendene, men hele det varierte spekteret av kyststripe som karakteriserer kommunen. Veien ligger nært strandsonen langs store deler av kysten, samt at flere strender har hytter og hus nært seg som gjør det utfordrende å for eksempel telte i tilknytning til disse. Dette bidrar til at det er ekstra viktig å bevare restverdien og unngå tilleggsbelastning.

Selv om kystlinjen er lang er det fare for nedbygging gjennom bit-for-bit over tid. FNF Troms mener en fortetting av de nødvendige funksjoner blir avgjørende. Utbygging i strandsonen bør forbeholdes virksomheter som er avhengig av funksjonell tilknytning til sjø og kai; fiskerier, sjømat, reiselivsvirksomhet og havnevirksomhet. Dette må selvfølgelig også skje på grunnlag av godt dokumentert kunnskap om naturverdier og biologisk mangfold. FNF Troms mener at strandsonen må sikres til beste for allmenheten, både for gode opplevelser og sett i et folkehelseperspektiv.

Inngrepsfri natur

FNF Troms vil understreke viktigheten av å ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen. Tranøy har i dag ca. 21 km² villmarkspreget natur, noe som utpeker seg blant kystkommunene i Troms. Mye er takket være Ånderdalen nasjonalpark, som vi anbefaler en videre positiv utvikling av. INON sone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) er også et knapphetsgode langs kysten i fylket. I 25-årsperioden 1988 - 2012 har villmarkspregede områder og INON sone 1 vært tilnærmet uforandret i Tranøy kommune. Dette ønsker FNF Troms å rose kommunen for, da vi ellers ser relativt store tap rundt i Troms. Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Mye av Tranøys fortrinn ligger nettopp i den storslåtte og urørte naturen, så vi oppfordrer til at INON-områdene hensyntas på en god måte også videre.

Universell utforming

Universelt utformede friluftsområder er viktig. Arealplanen er et overordnet plannivå og gir ikke detaljert oversikt over all bruken av arealet. FNF Troms mener likevel det er viktig å ha med avsatt friluftsområde til universell utforming. FNF Troms mener at alle kommuner bør ha minst et

friluftsområde som er universelt utformet. Det er gledelig at kommunen er positive til universell utforming i innfallssporten til Ånderdalen nasjonalpark.

Utfartsområder og parkeringer

FNF Troms mener det er viktig med god tilrettelegging ved utfartsområder og parkeringer ved disse. Vi minner om at det også er viktig å ivareta disse gjennom vinterhalvåret med gode rutiner for brøyting.

Gang- og sykkelvei

Det er nødvendig å sikre gang- og sykkelvei, særlig mellom skole, barnehage og boligfelt. Gangveiene må også få tilstrekkelig brøyting og vedlikehold vinterstid slik at de kan stimulere til aktivitet også i den mørke og kalde årstiden. Grøntstruktur må også ivaretas i disse områdene. Vi minner om at bruken av grøntareal faller med 60 % dersom det ligger lengere enn 500 meter fra bolig. Grønnstruktur, friluftsområder, knutepunkt og gang- og sykkelvei må sees i sammenheng.

Friluftsliv og folkehelse

FNF Troms minner om at friluftsliv er livskvalitet, opplevelser, mestring og rekreasjon. Friluftsliv er kultur, identitet og bolyst. Friluftsliv er lavterskel, sosialt utjevne, inkluderende og helsefremmende. Tilrettelegging og satsing på et aktivt friluftsliv er en billig og effektiv investering for folkehelse. FNF Troms anbefaler friluftsliv som et prioritert satsingsfelt for Tranøy, samt at vi minner om de store ressurser som ligger i kommunens frivillige organisasjoner og i Midt-Troms friluftsråd. Vi oppfordrer til aktiv satsing på og samhandling med disse.

Vi tar gjerne mot henvendelser fra kommunen i saker og områder som berører våre medlemmers interesser.

FNF Troms ønsker Tranøy kommune lykke til med å ferdigstille kommuneplanens arealdel og har tillit til at natur- og friluftsinnteresser blir ivaretatt i videre saksgang.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune